

Zadeva C-156/22

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

17. februar 2022

Predložitveno sodišče:

Landgericht Stuttgart (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

3. februar 2022

Pritožnica:

TAP Portugal

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

flightright GmbH

[...] (ni prevedeno)

Landgericht Stuttgart (deželno sodišče v Stuttgartu, Nemčija)

Sklep

V sporu

Flightright GmbH, [...] (ni prevedeno)

– tožeča stranka in nasprotna stranka v pritožbenem postopku –

[...] (ni prevedeno)

proti

TAP Portugal, [...] (ni prevedeno)

– tožena stranka in pritožnica –

[...] (ni prevedeno)

zaradi plačila odškodnine (let TP597/TP1944 z dne 17. 7. 2019)

- 1 je Landgericht Stuttgart (deželno sodišče v Stuttgartu) – 5. civilni senat – [...] (ni prevedeno) 3. 2. 2022 sklenilo:
- 2 I. Pritožbeni postopek se prekine.

II. Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije predloži to vprašanje glede razlage prava Unije:
- 3 Ali je treba člen 5(3) Uredbe (ES) št. 261/2004 razlagati tako, da so podane izredne razmere v smislu te določbe, če je odpovedan let z letališča, kjer dejanski letalski prevoznik nima svoje baze, ker član posadke na tem letu (v obravnavanem primeru: kopilot), ki je obvezni redni zdravstveni pregled prestal brez omejitev, tik pred začetkom leta, česar letalski prevoznik ni mogel predvideti, nenadoma umre ali tako težko zbolí, da leta ne more opraviti?

Obrazložitev:

Predstavitev dejanskega stanja

- 4 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari od toženega letalskega prevoznika na podlagi odstopljene pravice zahteva plačilo odškodnine v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov (v nadaljevanju: Uredba (ES) št. 261/2004).
- 5 Tožena stranka je bila dejanski letalski prevoznik za let TP597 dne 17. 7. 2019 iz Stuttgarta v Lizbono z načrtovanim časom odhoda ob 6.05 po lokalnem času. Let je bil odpovedan. Tožena stranka se sklicuje na izredne razmere v smislu člena 5(3) Uredbe (ES) št. 261/2004. Kopilota, ki bi moral opraviti zadevni let, naj bi zgodaj zjutraj 17. 7. 2019 ob 4.15 po lokalnem času, ko bi moral biti pobran v hotelu in odpeljan na letališče, našli mrtvega v njegovi postelji v hotelski sobi. Za tem je vsa letalska posadka sporočila, da se ne čuti sposobna opraviti leta. Nenadna smrt družinskega očeta v zgodnjih štiridesetih letih, ki je bila povsem nepredvidljiva, naj bi bila za vse člane posadke hud šok. Takega zunanjega dogodka naj letalski prevoznik ne bi mogel nadzorovati. Nadometnega osebja naj izven baze tožene stranke ne bi bilo na voljo. Nadomestna posadka naj bi s prvim letom dneva ob 11.25 odpotovala iz Lizbone v Stuttgart in tja prispela ob 15.20. Potniki naj bi bili nato kar najhitreje z nadomestnim letom TP593 ob 16.40 prepeljani v Lizbono.

Odločitve prvostopenjskega sodišča

- 6 Amtsgericht (okrajno sodišče) je toženi stranki naložilo plačilo zahtevane odškodnine. V obrazložitvi je navedlo, da se tožena stranka ne more sklicevati na obstoj izrednih razmer, kajti nenadna in nepredvidljiva smrt člana posadke naj bi tako kot tudi nenadna težka bolezen spadala izključno v poslovno sfero letalskega prevoznika. Pri tem naj ne bi šlo za dogodek, ki bi od zunaj vplival na podjetje, temveč za tveganje vsakega delodajalca, s katerim je treba računati v okviru običajnega poslovanja.
- 7 Tožena stranka je zoper sodbo vložila pritožbo na Landgericht Stuttgart (deželno sodišče v Stuttgartu). Pred senatom tečeta še dva druga postopka, 5 S 30/21 in 5 S 32/21, ki zadevata isti let. Senat Sodišču predloži vse tri postopke s priporočilom, naj jih združi. Ker tožeče stranke v postopkih v glavni stvari niso v vseh primerih identične, združitev za namene skupne obravnave in odločitve pred senatom v obravnavanem primeru ne bi bila koristna.

Pomen vprašanja za predhodno odločanje za odločitev o sporu in trenutno pravno stališče senata

- 8 [...] (ni prevedeno)
- 9 Odločitev o pritožbi je odvisna od predhodne odločbe Sodišča Evropske unije, sprejete v okviru odgovora na vprašanje za predhodno odločanje, navedeno v izreku.
- 10 Za presojo vprašanja, ali so zadevne tožeče stranke upravičene do odškodnine, ki pripada potnikom zaradi odpovedi leta, je odločilna razlaga člena 5(3) Uredbe (ES) št. 261/2004, ki jo mora podati Sodišče. Medtem ko se glede na izsledke senata v nemški sodni praksi deloma zastopa stališče, ki je enako tudi stališču Amtsgericht Nürtingen (okrajno sodišče v Nürtingenu, Nemčija) v prvostopenjskem postopku, da zaradi uvrstitve v poslovno sfero tveganja letalskega prevoznika ne gre za izredne razmere v smislu dogodka, ki učinkuje od zunaj (LG Darmstadt (deželno sodišče v Darmstadtu, Nemčija), 6. aprila 2011 – 7 S 122/10 [...] (ni prevedeno); LG Darmstadt (deželno sodišče v Darmstadtu), 23. maja 2012 – 7 S 250/11 [...] (ni prevedeno); AG Frankfurt aM (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija), 20. maja 2011 – 31 C 245/11 [...] (ni prevedeno)), pa je na Nizozemskem v zvezi s to tematiko, kolikor senat to lahko presodi, prišlo do spremembe v sodni praksi v tej smeri, da se nenadna bolezen člana posadke sedaj šteje za zunanji dogodek, ki ga letalski prevoznik ne more nadzorovati (Rechtbank Noord-Holland (sodišče prve stopnje Severne Holandije, Nizozemska), 28. oktobra 2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:8758, za razliko od Rechtbank Noord-Holland (sodišče prve stopnje Severne Holandije), 11. marca 2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, prav tako s sklicem na sfero tveganja neke organizacije).

- 11 Iskanje v francoski podatkovni bazi Légifrance je ponudilo sodbo Cour de Cassation (kasacijsko sodišče, Francija) z dne 5. februarja 2020, 19-12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, v kateri je bil obstoj izrednih razmer v primeru bolezni ali nepripravljenosti pilota prav tako zavržen z obrazložitvijo, da ne gre za izredni dogodek (točka 5).
- 12 Senat se nagiba k stališču, da mora letalski prevoznik načeloma odgovarjati za sposobnost in razpoložljivost njegovih zaposlenih za let in mora zato tudi načeloma poskrbeti za nadomestno osebje v določenem obsegu. Ker pa je vprašanje v evropski sodni praksi in pravni teoriji sporno in do sedaj o njem ni odločilo ne Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) kot najvišje nemško sodišče ne Sodišče Evropske unije, senat spor predloži zadnjemu v predhodno odločanje.

[...] (ni prevedeno)